

NYHETSBRIV 3:2004

(Publicerat 2004-06-18)

Läste för inte så länge sedan i *SvD* en intervju med den i näringslivskretsar mycket välrenommerade f.d. högste chefen på *General Electric* Jack Welch. När jag såg hans schablonmässiga kritik av tänkandet kring och debatten om företagets samhällsansvar bestämde jag mig för att försöka innan semestern hinna skriva en nyhetsbrevsartikel som blottlade det grunda i hans argumentation. Belamrad av arbete har jag dock inte hunnit förverkliga denna föresats, men jag ställer i varje fall denna artikel i utsikt till något av mina kommande nyhetsbrev.

I detta korta nyhetsbrev vill jag bara uppmärksamma några på hemsidan nyutlagda recensioner av min senaste bok, och därutöver publicerar jag en av mig skriven och i *Sökaren* nr 3, 2004 (www.sokaren.se) publicerad krönika om strängteori som inspirerades av att jag råkade se ett av de program om detta svåra ämne som sändes i TV under våren.

I. Fler recensioner av ... *men vad går det ut på egentligen – livet alltså*

I samband med publiceringen av *Den vise VD:n* hade jag tur och fick ett mycket positivt inslag i Rapport. Detta satte direkt fart på försäljningen och gav upphov till ett rätt stort antal uppföljande artiklar som i princip var fokuserade på mig som person och där skribenterna inte hade gjort sig besväret att läsa boken. Det blev medias nyhetslogik som tog över.

Den här gången har hittills inget hänt i etermedia eller i storstadspresen, men däremot har jag börjat få kvalificerade recensioner i andra publikationer. I *Norrländska Socialdemokraten* (www.nsd.se) har Pelle Lindblom (www.jpl.ses.nu) skrivit en kombinerad krönika och recension som bygger på en mycket inträngande läsning som framförallt betonar samhällsanalysen i min bok. I *Växjöbladet* (www.vaxjobladet.se) och *Sökaren* (www.sokaren.se) har efter en lika inträngande läsning Hans Ljungqvist i sin recension betonat de psykologiska och existentiella aspekterna av boken, och slutligen har Sven-Olof Jakobsson spridit budskapet om min boks existens till Finland genom en mycket respektfull recension i *Österbottningen* (www.osterbottningen.fi) där han lånar den gamle skalden Johan Ludvig Runebergs ord för att understryka uppskattningen av mitt verk. I sin dikt *Fänrik Stål* skriver nämligen Runeberg: "Mitt öga flög från blad till blad, jag velat kyssa varje rad."

Recensionerna kan läsas på:

www.edris-ide.se/menvadlindblom.html

www.edris-ide.se/menvadljungqvist.html

www.edris-ide.se/menvadosterbottningen.html

II. En krönika om strängteori

I serien *Vetenskapens värld* såg jag häromdagen ett TV-program om strängteori. Det var pedagogiskt och suggestivt. Det kändes som att sanningen uppenbarades. Och jag fick också en känsla av att jag förstod en hel del trots att jag vet att jag

inte förstod särskilt mycket. I varje fall inte av matematiken som strängteorin vilar på.

En sak som jag däremot är säker på att jag begrep var att det inte finns några vetenskapliga bevis för strängteorin. Man bygger tydligen för närvarande en gigantisk partikelaccelerator i Schweiz som man hoppas skall leda till att man hittar något spår av de strängar som man tror borde finnas. På det här stadiet är alltså strängteorin en spekulatio n om hur vår materiella tillvaro hänger ihop och fungerar. En spekulatio n som vuxit fram ur försöken att på matematisk väg hitta en teori som förenar kvantteori och relativitetsteori.

Och det är förstås inget fel i det. Men det från mitt perspektiv intressanta med dessa obevisade spekulatio ner var den behandling de fick i programmet. Man skulle ju kunna tro att ett vetenskapligt program borde visa oförställd skepsis mot spekulatio ner. Men ingalunda i detta fall. Attityden var i stället att spekulatio ner var ytterst imponerande. Att det var mänsklighetens främsta tänkare och intelligenser som presterat dem. En av strängteoretikerna i programmet kallades t.ex. vår tids Einstein.

Denna attityd visar att programmet var ute i ett bestämt ärende, nämligen att göra propaganda för vetenskapens möjligheter att lösa tillvarons yttersta gåta med ett svar som enbart handlar om avsiktslösa och ytterst sett meningsbefriade matematiskt beskrivbara materiella strukturer. Spekulatio ner om sådant hålls högt i vår tid. De tjänar den rådande världsbilden. Därför fanns ingen kritik i programmet mot det spekulativa momentet i strängteorin. Och ingen medvetenhet om att det envetna utbasunerandet av budskapet om tillvarons slumpmässighet och meningslöshet bidrar till att människor blir existentiellt rotlösa och moraliskt ryggradslösa.

Men tänk om programmet hade handlat om parapsykologiska fenomen eller nära-döden-upplevelser eller rent av om en framstående mystiker som fick redogöra för en självupplevd kosmisk vision av tillvarons djupt meningsfulla natur. Vem tror att den underdåniga respekten då skulle ha funnits i programupplägget? Nej då skulle olika vetenskapliga experter ha kallats in för att förklara att bevisen för de parapsykologiska fenomenen och nära-döden-upplevelserna är så beklämmande svaga eller obefintliga att det hela måste anses vara grundlösa spekulatio ner. Och därutöver skulle en eller annan hjärnfysiolog säkert få kungöra att alla mystiska visioner bara är hallucinationer som produceras av hjärnan, och att de följaktligen inte är värda att ta på allvar annat än möjligen som kuriositeter.

Så det är uppenbarligen skillnad på spekulatio ner och spekulatio ner. Så länge de gäller sådant som tros öka makten för ett materialistiskt synsätt på världen då kallas inte spekulatio ner för spekulatio ner utan beskrivs som briljanta teoretiska uppslag. Men läggs fakta fram som tyder på att den materialistiska världsbilden är begränsad och felaktig då sätts tankemaktens maskineri ofelbart igång för att underkänna dessa fakta. Och de teorier som används för att inordna dessa nya fakta i en helhetsbild döms samtidigt ut som spekulatio ner.

Jag är så trött på dessa välgjorda propagandafilmer som försåtligt kombinerar populärvetenskaplig information med outtalad världsbildspropaganda. Och därför hoppas jag att det i kretsen av vetenskapsjournalister skall sakta men säkert vakna en insikt om att man inte fullgör sin granskande plikt bäst om man agerar som om man vore informationsdirektörer för den materialistiska världsbildens motsvarighet till Vatikanen.

Därför tycker jag att *Vetenskapens världs* redaktion borde skyndsamt göra ett program som inte bara belyser den materialistiska världsbildens begränsningar utan också klargör att denna inte låter sig bevisas av vetenskapen.

Men det är kanske att hoppas för mycket?